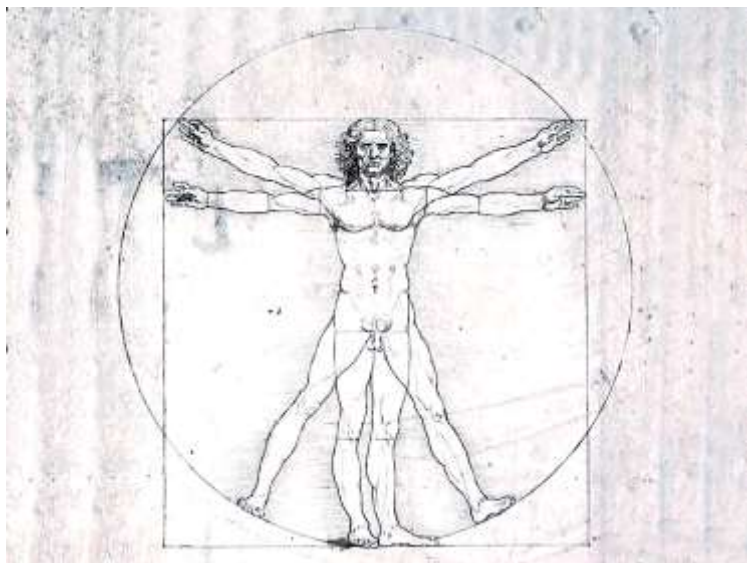

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини
Середні значення показників якості води р. Іква¹

Таблиця 2

Показники, мг/дм ³	Створи						
	1	2	3	4	5	6	7
Азот амонійний	0,52	0,10	0,35	0,48	0,48	0,04	0,06
Завислі речовини	16,8	13,2	10,6	11,5	11,5	11,7	12,7
БПК ₅	3,1	2,1	3,1	4,3	3,6	3,8	3,3
Мідь	0,0235	0,00	0,0227	0,0163	0,0240	0,070	0,0080
Залізо	0,024	0,31	0,29	0,22	0,11	0,08	0,07
Кальцій	2,9	4,6	2,9	2,8	4,0	4,2	3,6
Магній	0,7	0,4	0,6	0,5	1,9	1,9	2,9
Цинк	0,057	-	0,051	0,041	-	-	-
Марганець	0,044	0,038	0,045	0,051	0,049	0,029	0,021

Зв'язок між поверхневими водами і підземним горизонтом дає можливість стверджувати, що забруднені підземні води негативно впливають на здоров'я людей.

Список використаних джерел

1. К.І. Геранчук. Природа Ровенської області. – Вища школа, 1976 р.
2. Мельник В.Й. Екологічна оцінка сучасного стану якості річкових вод Рівненської області. //Укр. географічний журнал. – 2000. - №4, ст.44-52.
3. Методика КНД 211.1.4.010-94 Екологічна оцінка якості поверхневих вод суші та естуаріїв України. – К.,1994 р.

УДК 612.821

**ПОРУШЕННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І ЇХ
ПРОФІЛАКТИКА**

*Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., канд. мед. наук,
Кириченко О.П., студентка РДГУ*

Основною фізіологічною функцією нервової клітини являється збудження і гальмування. При збудженні нервової клітини біохімічні процеси в ній активізуються, прискорюються, збільшуються

¹ Нумерація створів відповідно таблиці 1

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

використання енергетичних ресурсів. При тривалому збудженні нервової клітини виснажуються в ній як пластичні матеріали так і енергетичні ресурси і знижується її функція. При інтенсивних біохімічних процесах накопичується в нейроні більше не доокислених речовин (шлаків), які токсично діють на нього.

Порушується реакція нервових клітин на зовнішні та внутрішні подразнення. На ці подразнення вона починає реагувати по-іншому, змінюється їх функція. Під час гальмування сповільнюються біохімічні процеси в нейроні, економніше використовуються енергетичні ресурси, менше утворюється невикористаних біохімічних речовин (шлаків) і нервова клітина функціонує в нормальному фізіологічному режимі.

Фактори зовнішнього середовища (соціальні, побутові, навчальні) підвищують процес збудження в нервовій клітині. Необхідно постійно посилювати процес гальмування.

Одним із факторів зовнішнього середовища являються кофеїн і нікотин. Кофеїн міститься в таких харчових речовинах як чайне листя і боби кофе, а нікотин – в листях тютюну.

Серед молоді поширене таке негативне явище, як куріння і часте вживання натурального кофе. Кофеїн безпосередньо діє збуджуючи на нервову клітину, а нікотин через погіршення кровопостачання тканини і клітини, порушення біохімічних процесів в нейроні і утворення токсичних речовин, які діють на нього збуджуюче. Нікотин збуджує діяльність симпатичної нервової системи, підвищує секрецію кетахоламінів наднирниками, які підвищують тонус м'язів артеріол, внаслідок чого вони звужуються, підвищується артеріальний тиск, прискорюється серцебиття, виникає аритмія.

Від звуження артеріол мозку погіршується його кровопостачання і як наслідок зниження функції мозку - послаблюється увага, пам'ять. Невеликі дози нікотину звужують судини, а великі дози - діють токсично на судинний центр в довгастому мозку, які розширює судини і артеріальний тиск знижується, появляється загальна слабкість, запаморочення, нудота, сонливість. Розумова працездатність значно знижується. При одночасній дії обох факторів порушення нервових процесів прискорюється.

Для відновлення нервових процесів в нейронах необхідно вживання речовин, які посилюють гальмування та прискорюють

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

виведення токсичних речовин з нервових клітин та психопрофілактику.

Основною мірою відновлення функцій нервових клітин являється не куріння і зменшення вживання натурального кофе. Для посилення гальмівного процесу в нейронах і прискорення виведення токсичних речовин з нервових клітин необхідне вживання чаю з ромашки, спориша, валер'яни, пустирника.

Допоміжною і закріплюючою мірою відновлення функцій нервових клітин являється аутогенне тренування по Я. Шульцу.

Емоційні реакції людини проявляються соматовегетативними змінами. При підвищеному збудженні нервової клітини напружуються м'язи ший, жувальні, кінцівок, частішає серцебиття і дихання.

Нейрофізіологами було відмічено, що викликаючи релаксацію скелетних м'язів, методом самонавіювання, ми сприяєм посиленню гальмування в нервовій системі і психічному заспокоєнню, нормалізується серцебиття, дихання, розширюються судини, нормалізується артеріальний тиск.

Список використаних джерел

1. Мозг и память. М.Изд. Моск. Ун-та, 1975.
2. Руденко Е.И. Наследство Жана Нико. О вреде курения. - М.: Медицина, 1986.
3. Ягодинський В.М. Учням про шкідливість нікотину і кофеїну. - К.: Рад. Шк., 1986.
4. Радбиль О.С. Курение. - М.: Медицина, 1988.
5. Демьянов Ю.Г. Основы психопрофилактики и психотерапии. - СПб ИД «ТИТ» Паритет, 1999.
6. Гуревич П.С. Клиническая психология: комплексы, неврозы, психозы. - М. NOTABENE, 2001.

УДК 316.6-591.5

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Латюк Ірина, студентка КОГПІ імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: **Назарук В.П.,** вкл.

Проблема формування екологічної культури – одна з найбільш актуальних проблем на сучасному етапі розвитку нашого суспільства, від вирішення якої залежить оздоровлення нації в цілому. Процес формування екологічної культури студентів є складним, суперечливим і багатоетапним. На основі аналізу психолого-педагогічних